

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrije Basisschool te MERKSPLAS

Hoofdstructuur	basisonderwijs
Pedagogisch geheel	8755-48371
Instellingsnummer	48371
Instelling	Vrije Basisschool
Directeur	Koen THONE
Adres	Kerkplein 4 - 2330 MERKSPLAS
Telefoon	014-63.30.00
Fax	014-63.46.16
E-mail	directie@vbsmerksplas.be
Website	www.vbsmerksplas.be
Bestuur van de instelling	VZW Vrije Basisschool Merksplas
Adres	Kloosterstraat 4 - 2330 MERKSPLAS
Scholengemeenschap	Taxandria
Adres	Kloosterstraat 4 - 2330 MERKSPLAS
CLB	Vrij CLB Kempen te TURNHOUT
Adres	Rubensstraat 170 - 2300 TURNHOUT
Dagen van het doorlichtingsbezoek	04-06-2013, 06-06-2013, 07-06-2013, 10-06-2013
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	10-06-2013
Datum bespreking verslag met de instelling	24-06-2013
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Willy De Herdt
Teamleden	Frank Verstraelen Frans De Bie
Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSTAFEL

INLEIDING	3
1 SAMENVATTING.....	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie.....	8
3.1.1.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie	8
3.1.1.3 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie en wiskundige initiatie	8
3.1.1.4 Lager onderwijs: wiskunde	10
3.1.1.5 Lager onderwijs: wereldoriëntatie	12
3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?	14
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?	14
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	16
4.1 Curriculum.....	16
4.1.1 Onderwijsaanbod	16
4.2 Begeleiding.....	17
4.2.1 Leerbegeleiding	17
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	19
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	21
6.1 Wat doet de school goed?.....	21
6.2 Wat kan de school verbeteren?	21
6.3 Wat moet de school verbeteren?.....	21
7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG.....	22
7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg	22
7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg	22

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de instelling een selectie van de onderwijsreglementering:
 - een selectie van leergebieden om het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen na te gaan.
Voor elk leergebied onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - o het onderwijsaanbod
 - o de uitrusting
 - o de evaluatiepraktijk
 - o de leerbegeleiding
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de instelling dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?
3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het onderzoek naar de hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid

De controle van de erkenningsvoorwaarden betreffende de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de instelling vindt gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle resulteert in een afzonderlijk verslag dat bij het doorlichtingsverslag wordt gevoegd en eveneens verschijnt op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders, leerlingen of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

De vrije basisschool is gelegen op een ruime campus in het centrum van Merksplas. Op dezelfde campus is nog een school gevestigd. Ze bieden beide kleuter- en lager onderwijs aan en stellen zich op als één geheel. De beide directeuren maken intern afspraken voor hun opdracht via duidelijk afgebakende takenpakketten. De leraren maken geen onderscheid tussen de scholen en functioneren als één team. Naar de buitenwereld profileren de beide scholen zich als één geheel. De schoolpopulatie bestaat vooral uit kinderen uit de gemeente. Vlakbij is een basisschool van een ander net die zich eveneens richt op de lokale gemeenschap waardoor de school zich in een concurrentiepositie bevindt. Het totaal aantal leerlingen blijft de laatste jaren vrij constant of stijgt licht. Alle sociale klassen zijn in de school vertegenwoordigd. Er zijn relatief weinig kinderen van wie de ouders voldoen aan de SES (sociaal economische status) – indicatoren. Er is een afspraak met scholen in de regio over een jaarlijkse beurtrol voor de opvang van de kinderen uit een naburig asielcentrum. Dit schooljaar vangt de school deze kinderen op. Dit betekent een uitdaging waaraan de school wil tegemoet komen.

De onderwijsinspectie onderzocht tijdens de doorlichting de leergebieden wiskunde en wereldoriëntatie in beide afdelingen. Tijdens haar onderzoek peilde de inspectie ook naar de kwaliteit van de leerbegeleiding, het onderwijsaanbod en het algemeen beleid van de school.

Het erkenningsonderzoek toont aan dat de werking van de kleuterafdeling voor de onderzochte leergebieden aan de verwachtingen van de overheid voldoet. Voor hun planning gebruiken de kleuterleraren vooral de ervaringssituaties en de ontwikkelingsaspecten van het koepeleigen referentiekader, aangevuld met diverse bronnenmaterialen. Leerplannen worden slechts sporadisch gebruikt. Die zijn recent aangereikt maar voor een systematische verdieping hierin verwijzen de teamleden naar de prioriteitenplanning van volgend schooljaar waar een grondige kennismaking voorzien is. Er is een inhoudelijk sterke thematische werking. Er ligt veel nadruk op het aanbieden van structuur tijdens de schooldag maar er zijn ook voldoende kansen voor de kleuters om te experimenteren en te exploreren. De activiteiten voor wiskundige initiatie zijn ingebed in een realistische, betekenisvolle context. De leraren laten de kleuters zelf veel ontdekken en bieden daartoe allerlei uitdagende materialen aan. Er is tevens veel aandacht voor de ontwikkeling van de zelfsturing bij kleuters. Via takenbord leren de kinderen plannen en groeien ze in zelfstandigheid. Er zijn beperkte afspraken over de planning: de autonomie van de leraren om een eigen aanbod uit te werken is groot. Dit maakt dat er merkbare verschillen zijn in de klasinrichting en –aankleding en het gebruik van didactische middelen. Toch is het aanbod overwegend rijk. Hierdoor wordt wereldoriëntatie een breed verkennen van de wereld op kindermaat. De leraren volgen de ontwikkeling van hun kinderen goed op. Hiervoor gebruiken ze onder andere observatielijsten, een kindvolgsysteem en genormeerde testen.

De lagere afdeling bereikt met vrijwel al haar leerlingen de eindtermen voor het leergebied wiskunde. Dit maakt de school op uit de eigen toetsen en feedback van oud-leerlingen. De school besteedt veel tijd en aandacht aan de oriëntatie op het vervolgonderwijs en het keuzeproces van de oudste leerlingen. Deze investering rendert mede doordat de school sterk inzet op het verwerven van zelfstandigheid in het leren. Dit is een rode draad doorheen de kleuter- en de lagere afdeling. De leerlingen aanzetten tot actief en zelfstandig leren is een bewuste prioriteit en dit is merkbaar in tal van lessen en activiteiten. Hierdoor verhoogt de betrokkenheid van de leerlingen en is er een intense leer- en werksfeer in de klassen. Kinderen leren opzoeken, bronnen raadplegen, zelf proeven uitvoeren en de beschikbare ict-mogelijkheden gebruiken. Dit draagt bij tot het creëren van een krachtige en uitdagende leeromgeving. Een andere constante is de autonomie waarmee leraren lessen en activiteiten plannen binnen de schoolafspraken. Voor wiskunde betekent het onderwijsleerpakket een kader waarin leraren volgens eigen inzichten nog aanvullingen doen of verschuivingen aanbrengen. Voor wereldoriëntatie ontbreekt grotendeels dit kader. Van de vroegere leerplanstudie en afspraken over en gradueel opgebouwd onderwijsaanbod zijn weinig sporen meer merkbaar. Ook de instroom van nieuwe leraren en de vrijheid die leraren hebben om zelf inhoud te bepalen en methodieken te kiezen dragen er toe bij dat er een grote diversiteit is en de verticale samenhang ontbreekt. De onderwijstijd voor dit leergebied is ook divers en

meestal onder de verwachtingen van het leerplan. De aandacht voor de verschillende domeinen voor wereldoriëntatie is wisselend. De resultaten op externe proeven geven diverse resultaten. Alle teamleden zijn het wel eens dat het domein techniek aan herwaardering en optimalisering toe is. Bij de evaluatie van wereldoriëntatie is er diversiteit, niet alle domeinen krijgen evenveel aandacht en het meten van kennis overschaduwde het nagaan van vaardigheden en attitudes.

De leerbegeleiding is sterk uitgewerkt in de school en geniet bij de teamleden terecht veel waardering. De aandacht die er op schoolniveau is voor het bepalen en uitwerken van een visie leidt tot een transparante werking. Het zorgteam houdt zelf de vinger aan de pols om hiaten te ontdekken en verbeteringen aan te brengen. Geleidelijk krijgen de titularissen meer de voortrekkersrol in de zorg en ze worden hierbij ondersteund door de zorgcoördinatoren en zorgleraren. Het handelingsplanmatig werken heeft zijn intrede gedaan en wordt stelselmatig uitgebouwd. Samenwerking en professionaliteit zijn ingeburgerd in de zorg en deze sleutelwoorden kunnen ook een hefboom zijn voor andere prioriteiten in de school. Het is immers niet evident om met een groot team van zelfbewuste en assertieve leraren een gelijkgericht visie te ontwikkelen en een efficiënte besluitvorming te realiseren. Beleidsmatig heeft de school al een hele weg afgelegd en een gedeeld en gedragen leiderschap is een sterke bekommernis. De bestaande structuren met kernteams en werkgroepen en de toenemende zelfevaluatie dragen bij tot interne kwaliteitszorg waarbij de leerbegeleiding als voorbeeld kan gesteld worden

Het onderwijsaanbod kenmerkt zich door diverse initiatieven die zich niet alleen richten op de cognitieve ontwikkeling maar ook een totale persoonlijkheidsontwikkeling beogen. Naarmate de leerlingen ouder worden, worden ze gestimuleerd om verantwoordelijkheid te dragen. De organisatie van de middagspelen is hiervan een mooi voorbeeld en steunt in grote mate op de inzet van de oudste leerlingen. Hierdoor worden creativiteit en de training van sociale vaardigheden spontaan bevorderd. Andere aspecten waarin de school uitblinkt zijn de groepsvormende activiteiten en de gerichtheid op de lokale gemeenschap.

De onderwijsinspectie formuleert een gunstig advies voor deze school alhoewel de leerplanimplementatie voor wereldoriëntatie in de lagere afdeling momenteel niet voldoet. Het team is immers voldoende kritisch ten opzichte van de eigen onderwijspraktijk en wil de minder gunstige resultaten op een externe toets gebruiken om dit leergebied te optimaliseren. Daarbij is het aanbod in de meeste klassen rijk en worden de kinderen via actief leren begeleid om zelfstandig kennis op te doen. Er is een voldoende groot draagvlak en een sterke verantwoordelijkheidszin om het huidige ontwikkelingsproces op de ingeslagen weg verder te zetten op de ingeslagen weg en zelf de onderwijskwaliteit verder bij te sturen en te verbeteren of te borgen, mede op basis van de aanbevelingen in dit verslag. De daadkracht en de verantwoordelijkheidszin bij directie en teamleden en het voornemen om de onderwijsbegeleiding van het net bij de optimalisering te betrekken, wettigt het vertrouwen dat de school ook de knelpunten voor wereldoriëntatie kan wegwerken.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus

Kleuteronderwijs

wiskundige initiatie
wereldoriëntatie

Lager onderwijs

wiskunde
wereldoriëntatie

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Onderwijs

Curriculum

Onderwijsaanbod

Onderwijs

Begeleiding

Leerbegeleiding

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op.

3.1.1.1 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie

Voldoet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen voor het leergebied wiskundige initiatie op een voldoende wijze na. Ze creëert een krachtige leeromgeving met een groot aanbod en zinvolle speelleermaterialen waarbij de verschillende domeinen aan bod komen.

3.1.1.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

De kleuterschool streeft de ontwikkelingsdoelen van wereldoriëntatie op voldoende wijze na. Dit blijkt vooral uit het doelgericht aanbod en de ontwikkelingskansen die de kleuters krijgen. Alle domeinen van wereldoriëntatie komen voldoende en in gevarieerde situaties aan bod. De gestructureerde leeromgeving biedt de kleuters ruime kansen om betrokken en op een speelse manier vaardigheden te oefenen.

3.1.1.3 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie en wiskundige initiatie

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

De leraren van de kleuterafdeling gebruiken reeds vele jaren een koepeligen referentiekader bij de planning van het onderwijsaanbod. De meeste leerkrachten gaan na of alle ontwikkelingsaspecten uit dit referentiekader aan bod komen via turflijsten. Hierdoor is er per leergroep een overzicht van de mate waarin de ontwikkelingsaspecten opgenomen zijn in de planning. Bij de teamleden leeft de impliciete maar niet geverifieerde mening dat men de verwachtingen van het referentiekader realiseert. Op schoolniveau werd nog geen analyse gemaakt om hieruit conclusies te trekken of bijstellingen voor te stellen.

De decretale ontwikkelingsdoelen en de uitgangspunten zijn nauwelijks gekend en worden sporadisch geraadpleegd. Uitzonderlijk gebruiken de kleuteronderwijzers leerplandoelen bij de weekplanning. De leerplannen zijn recent ter beschikking gesteld van alle teamleden van de afdeling. Een verkenning hiervan is voorzien voor volgend schooljaar.

Voor de week- en dagplanning gelden algemene schoolafspraken. Hierbinnen hebben de leraren een vrij grote autonomie. Doorgaans maken de leraren van parallelgroepen afspraken over de weekthema's. De uitwerking hiervan is de verantwoordelijkheid van de individuele leraar. Bij documentanalyse zijn er tussen collega's verschillen op te merken bij het aanbod van activiteiten en de gebruikte didactische materialen. Er is per leeftijdsgroep een jaarplanning beschikbaar die veeleer als inspiratiebron dient. Er is een grote vrijheid om in te gaan op actuele gebeurtenissen en de interesses van de kinderen. De thema's krijgen inhoudelijk vorm door de rijke ervaring van de meeste leraren. Ze baseren zich ook op suggesties uit literatuur en diverse andere bronnen. Ook het kindvolgsysteem werkt inspirerend voor de invulling van de activiteiten tijdens de weekthema's. Recent reflecteerde het team over de wenselijkheid om inhoudelijk gelijkgericht te werken en na bespreking in het kernteam besloot men om de leerplanstudie in het prioriteitenplan op te nemen. Hiervan verwacht men inhoudelijke uitdieping en het bevorderen van de verticale samenhang. Er

zijn immers geen begrippenlijsten of groeilijnen beschikbaar die hiertoe kunnen gebruikt worden.

Voor wereldoriëntatie is er een geïntegreerd aanbod vanuit de thematische werking. Naast seizoens- of tijdsgebonden onderwerpen plannen de kleuteronderwijzers thema's die aansluiten bij de leef- en beleavingswereld van de kleuters. Er is een jaarthema voor de hele school dat in de kleuterafdeling een eigen invulling krijgt.

De speelleerhoeken worden doelgericht en thematisch verrijkt. Een veilige en stimulerende leeromgeving biedt ruime kansen tot exploreren, experimenteren en handelend leren. Het zelfgestuurd en actief leren krijgt een centrale plaats binnen de hele afdeling en dit wordt gradueel opgebouwd. Bij deze werkvorm worden kansen benut om te differentiëren qua interesse, moeilijkheidsgraad en inhoud.

Door meerdere personeelsswissels leven er per klas duidelijke varianten binnen vrij algemene afspraken. Dit is onder andere te merken aan de gebruikte tijdskaders.

In de planning leggen de leraren voor wiskundige initiatie doorgaans in beperkte mate verbanden met het leerplan. In de praktijk is er evenwel een groot en rijk aanbod aan wiskundige activiteiten. Er is vrijwel dagelijks aandacht voor het domein getallen en er zijn zinvolle speelleermaterialen beschikbaar. Voor metend rekenen is er minder intentionele aandacht maar de kinderen krijgen, leerkrachtafhankelijk, toch voldoende kansen om op een speelse wijze meetervaringen op te bouwen. De kleuteronderwijzers benutten occasionele gebeurtenissen voor wiskundige initiatie. Zo is er sterke aandacht voor werkhouding en nauwkeurigheid. Dit wordt bevorderd door het takenbord dat in alle klassen voorkomt.

Curriculum
Onderwijsorganisatie

De onderwijstijd wordt goed benut. Tijdens observaties begonnen de activiteiten snel na de aanvang van de schooltijd. De vlotte toegankelijkheid van de gebouwen en de ordelijke start van de dag zorgen ervoor dat er weinig onderwijstijd verloren gaat. Doorgaans hebben de kleuteronderwijzers veel aandacht voor het aanbrengen van structuur in de dagplanning. Het zelfstandig werk is een voorbeeld van goede praktijk.

Materieel beheer
Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen
Leermiddelen

Er zijn doorgaans voldoende didactische materialen voorhanden om de ontwikkelingsdoelen voor wiskundige initiatie en wereldoriëntatie na te streven. Zowel aangekocht, eigen verzameld en zelf aangemaakt didactisch materiaal ondersteunen het leerproces. In het verleden heeft het team doelenfiches aangemaakt die aangeven welke ontwikkelingsaspecten bij diverse activiteiten en/of materialen horen. Deze overzichten worden momenteel niet meer gebruikt. Een actuele oplijsting van de materialen voor wiskunde is niet voorhanden. Dit kan het team de gelegenheid geven om wenselijk aan te kopen materialen te bestellen. Zo kunnen diverse meetinstrumenten het aanbod nog vervolledigen.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig / representatief
Kindvolgsysteem
Gericht op bijsturing
Leerlingvolgsysteem

Er zijn weinig afspraken om de leergebieden wereldoriëntatie en wiskundige initiatie op klas- en op schoolniveau te evalueren. Dit bemoeilijkt de onderbouwing van de bewaking en de controle op de volledigheid en het evenwicht in het aanbod. Men richt zich voornamelijk op de evaluatie op kindniveau. Hiertoe gebruikt het team een kindvolgsysteem waarvoor een handleiding met duidelijke observatiecriteria beschikbaar is en waarbij

welbevinden, betrokkenheid en werkhouding voorop staan. Er zijn ook te observeren items voor wiskunde, de motorische - en de taalontwikkeling. De evolutie in kennis, vaardigheden, inzichten en houdingen voor wereldoriëntatie worden niet specifiek nagegaan. Sommige kleuteronderwijzers gebruiken eigen observatielijsten ter voorbereiding van een kindbespreking of om zich een mening te vormen over de ontwikkeling van de kinderen. Vooral bij de oudste kleuters worden werkblaadjes als test gebruikt en wordt ook een genormeerde schoolrijpheidstest afgenomen. Het team richt zich hierbij niet alleen op de resultaten hiervan maar geeft ook veel aandacht aan de observatie van de werkhouding en de denkprocedures van de kleuters tijdens de test. Indien nodig nemen de zorgleraren nog verder genormeerde tests af om het ontwikkelingsniveau van de kinderen te bepalen.

Evaluatie
Rapporteringspraktijk

De bevindingen van de kleuteronderwijzers worden besproken met de ouders tijdens oudercontacten. De zorgcoördinator biedt hulp om deze contacten voor te bereiden of de leraren hierbij te ondersteunen. Er wordt bij besprekingen doorgaans zorgvuldig over gewaakt om uit te gaan van zowel sterke als zwakke punten bij de besprekingen.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

De resultaten van de observaties, het kindvolgsysteem en de rijpheidstest worden besproken op kindbesprekingen die op geregelde tijdstippen gepland worden. Indien nodig krijgen de kinderen vraaggestuurd extra ondersteuning van de zorgleerkracht of de zorgcoördinator. Deze laatste richt zich gaandeweg meer op de ondersteuning van leraren om hen vaardiger te maken in het zoeken naar oplossingen bij ontwikkelingsmoeilijkheden. De geplande ondersteuning en remediëring wordt bijgehouden in een interventiekaft. Kinderen met ontwikkelingsvoorsprong krijgen extra uitdaging in de 'vliegerwerking'. Zij krijgen regelmatig, al dan niet klasdoorbrekend, een specifiek aanbod. Bij observaties merkten de kleuteronderwijzers op dat de fijne motoriek bij een aantal kleuters niet voldeed aan de verwachtingen. De kinderen krijgen nu van de titularis en de gymleraar extra oefenkansen om de motorische ontwikkeling te ondersteunen.

Professionalisering
Deskundigheidsbevordering
Nascholingen
Interne expertise

De kleuterleraren hebben een grote autonomie om zich verder te bekwamen via nascholingen. Enkele leraren volgden een specifieke nascholing voor wiskundige initiatie. Ze gebruiken de nieuw verworven kennis om het aanbod te optimaliseren. Voor de multiplicatie van deze nieuwe kennis zijn er kansen via formeel en informeel overleg. De zorgcoördinator neemt initiatieven voor interne vorming, voornamelijk rond aspecten van de zorgwerking.

3.1.1.4 Lager onderwijs: wiskunde

Voldoet

Het onderwijsaanbod, het onderwijskundig handelen en de resultaten op interne toetsing wijzen er op dat de lagere afdeling de eindtermen voor wiskunde in voldoende mate bereikt. De meeste leerlingen vatten met succes het secundair onderwijs aan. De gegevens uit het vervolgonderwijs blijken geen bijzondere zwaktes aan het licht te brengen. De leerlingen tonen een grote betrokkenheid en werklust bij de lessen.

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

De school baseert zich op een aangekocht onderwijsleerpakket om de eindtermen en de leerplandoelen te realiseren. De leraren vertrouwen er in principe op dat hierdoor een evenwichtig leeraanbod gerealiseerd wordt. Vooral in de onderbouw hebben leraren echter bedenkingen rond de methodische aanpak van het domein getallen en bewerkingen en voorzien ze aanpassingen. In enkele leerjaren zijn er volgens afspraak inhoudelijke verschuivingen doorgevoerd.

Niet voor alle aanpassingen echter zijn er schoolafspraken waardoor de mate waarin de methode consequent gevolgd wordt leerkrachtafhankelijk is. Soms voorzien leraren extra oefenstof maar dikwijls krijgt de didactische aanpak volgens de eigen visie een andere wending. De rode draad in de hele afdeling is de sterke aandacht voor actief leren: leerlingen worden via opdrachten stelselmatig vertrouwd gemaakt met zelfstandig werken. Ze bereiken hierin in de hoogste klassen een hoge graad van zelfsturing. Dit wordt vanaf het eerste leerjaar opgebouwd onder meer door het gebruik van zelfcontroletaken en via opdrachtencarroussels waarbij de leerlingen kennis maken met een diversiteit aan oefenvormen. Hierbij horen ook interactieve werkvormen en groepswerken waar ze diverse taken en verantwoordelijkheden leren opnemen.

Nazicht van de klasplanningen toont aan dat er een grote aandacht is voor het domein getallen en leerjaarafhankelijk minder voor meten, metend rekenen en meetkunde. Er is diversiteit in de mate waarin leraren didactische materialen gebruiken en hulpmiddelen aanbieden. Dit blijkt uit de didactische wandplaten en de referentiematen die al dan niet aanwezig zijn in de klassen.

Voor probleemoplossend denken is er vooral bij de oudste leerlingen aandacht. De opbouw voor dit domein is niet duidelijk. Uit het klasbeeld blijkt doorgaans wel een grote aandacht voor algoritmen maar veel minder voor aanpakstrategieën en heuristieken. In de zorgklas komen dit wel voor in de vorm van strategiekaarten.

Veelal blijven de toepassingen van wiskundige leerinhouden beperkt binnen het leergebied en worden ze weinig gerelateerd aan andere leerdomeinen of – gebieden. Een uitzondering hierop zijn de projecten en de meerdaagse extramurosactiviteiten waar er meer transferkansen zijn.

De school baseert zich hoofdzakelijk op eigen toetsen om het niveau van de leerlingen na te gaan. Feedback van oud-leerlingen en van het vervolgonderwijs toont volgens het team voldoende aan dat de doelen bereikt worden. De deelname aan eindtoetsen van de onderwijskoepel wordt voorlopig niet overwogen omdat mogelijk te stresserend zou zijn voor leerlingen. De school hanteert concrete normen voor het toekennen van een getuigschrift dat door vrijwel alle leerlingen wordt behaald.

Curriculum
Onderwijsorganisatie
Klasmanagement
Onderwijstijd

De leraren plannen wekelijks het aantal lestijden wiskunde dat overeenkomt met de richtlijnen van de onderwijskoepel. Daarenboven is er uitbreiding van de leertijd voor wiskunde in de tijd die wekelijks voorzien wordt voor zelfstandig werk en oefeningen in het computerlokaal. Ook bij het huiswerk komen oefentaken voor wiskunde veelvuldig voor. Er zijn schoolafspraken voor de huistaken waarbij de richtinggevende tijdsbesteding voor de leerlingen, naarmate ze ouder worden, geleidelijk verhoogd wordt.

Materieel beheer
Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen
Leermiddelen

De school beschikt over voldoende klassikale didactische materialen om het wiskundig handelen en denken te stimuleren. Uit observaties blijkt een diverse aanpak voor individueel gebruik van concreet meet- en manipuleerbare materialen. Soms dienen leerlingen vooral op schematisch en abstract niveau leerinhouden te oefenen en worden kinderen die moeilijkheden hebben in veeleer beperkte mate gestimuleerd om met concrete materialen te handelen. Elders zijn er meer mogelijkheden. Er is een diversiteit in manipuleerbare materialen die kinderen in de aanvangsklassen voor aanvankelijk rekenen mogen gebruiken. Voor de ondersteuning van metend rekenen, zoals de ontwikkeling van het tijdbegrip zijn er geen schoolafspraken om eenvormige didactische materialen te gebruiken.

Evaluatie Evaluatiepraktijk Evenwichtig / representatief Kindvolgsysteem Gericht op bijsturing Leerlingvolgsysteem	De leraren gebruiken doorgaans de methodegebonden toetsen om na te gaan of de doelen bereikt zijn bij de leerlingen. Na afname is er in de meeste klassen een foutenclassificatie. Leerkrachtafhankelijk zijn er grote verschillen in de mate waarin er een echte analyse volgt. In het leerlingvolgsysteem krijgt wiskunde een vaste plaats. De resultaten hiervan sporen in grote mate met de bevindingen die de leraren reeds hadden over de evolutie van de individuele vorderingen. Het team gebruikt het leerlingvolgsysteem om bijstellingen te plannen. Dit uit zich in remediëring door de titularis of de zorgleraar. In het contractwerk zijn er differentiatiemogelijkheden voorzien. Doorgaans zijn de oefeningen voor wiskunde echter in grote mate identiek voor alle leerlingen. Snellerende kinderen krijgen een eigen traject, met soms verkorte instructie en een eigen oefenpakket. De leerlingen krijgen diverse leerhulp in de klas, onder meer met synthesebladen waarin de leerstof samengevat werd en instructievideo's die leerlingen stapsgewijs door opdrachten loodsen. Het gebruik van ict-hulpmiddelen is hierbij ingeburgerd.
Evaluatie Rapporteringspraktijk	De rapporten geven een summier beeld van de prestaties van de leerlingen. Voor de domeinen getallen, meten en meetkunde zijn er viermaal per jaar scores voorzien. Probleemoplossend denken en wiskundige attitudes worden niet apart geëvalueerd. In de aanvangsrapporten van het eerste leerjaar is er meer inhoudelijke feedback voorzien en wordt de beheersingsgraad van de leerlingen voor getallen en bewerkingen weergegeven.
Begeleiding Leerbegeleiding Beeldvorming Zorg	Door de observaties in de klas, de methodetoetsen en de toetsen van het leerlingvolgsysteem hebben de titularissen en de zorgleraren een kijk op de evolutie van de leerlingen. Deze beeldvorming wordt voor sommige leerlingen vervuldigd via gegevens van schoolexterne hulpverleners, het Centrum voor Leerlingenbegeleiding of uitzonderlijk via de gon-begeleider. De school zet voor de begeleiding vooral in op de eerstelijnszorg door de titularis. Dit gebeurt dan door diverse individualiseringsvormen. Verdere remediëring gebeurt door de zorgleraren die kinderen klas in- of extern ondersteunen. Uitzonderlijk is er curriculumdifferentiatie voorzien. Dit gebeurt alleen na bespreking met en goedkeuring door de ouders.

3.1.1.5 Lager onderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet niet

De lagere afdeling bereikt de eindtermen voor wereldoriëntatie in onvoldoende mate. Er is op schoolniveau te weinig transparantie in het onderwijsaanbod en door diversiteit van aanpak en aanbod ontstaan er breuklijnen. De evaluatiepraktijk is nog te weinig afgestemd op een evenwicht in de verschillende domeinen. De verticale samenhang is veeleer beperkt.

Curriculum Onderwijsaanbod Referentiekader Planning Evenwichtig en volledig Samenhang Brede harmonische vorming Actief leren	De leraren gebruiken verschillende referentiekaders met elementen uit verscheidene onderwijsleerpakketten en andere inspiratiebronnen om het leergebied wereldoriëntatie gestalte te geven. Ze beschikken over het leerplan maar ze gebruiken dit op zeer diverse wijze. Doorgaans wordt er thematisch gewerkt om leerinhouden geïntegreerd aan te bieden. In een aantal klassen van de bovenbouw is er voor sommige domeinen eerder cursorisch onderwijs. Een aantal leraren putten uit het leerplan doelen om de lessen, thema's en projecten te verantwoorden en stellen omvangrijke doelenlijsten samen. Anderen doen dit op zeer selectieve en beknopte wijze. Er zijn geen schoolafspraken over de wijze waarop het team hiermee effectief dient om te gaan. De leerplanstudie en de verwerking ervan die tien jaar geleden aan de orde waren, zijn niet meer actueel.
--	--

Door de talrijke wisselingen in het team zijn de afspraken verwaterd en geldt nu vooral de autonomie van de leraren. Hierdoor is er diversiteit in de planning en het aanbod voor dit leergebied. Uit nazicht van documenten en gesprekken blijkt dat de teamleden slechts vaag op de hoogte zijn van elkaars jaarplannen. Deze functioneren veeleer als inspiratiebron en niet als een vast kader om leerinhouden te bepalen. Daardoor wordt de consecutieve opbouw in dit leergebied gehinderd. Het ontbreken van deze verticale samenhang toont zich onder andere in de diversiteit waarmee wordt omgegaan met didactische materialen wat in het klasbeeld duidelijk merkbaar is. Ook de aandacht die de verscheidene domeinen van wereldoriëntatie krijgen, is erg leerkrachtafhankelijk. Waar in de ene klas het domein natuur erg veel aan bod komt is dit in andere klassen veel minder het geval. Op schoolniveau is niet vastgelegd welke doelen en leerinhouden per leerjaar aan bod zullen komen. Omdat leerkrachten bij wisselingen doorgaans verschuiven naar een leeftijdsgroep die aanleunt bij de vorige worden tussen sommige klassen afspraken gemaakt. Die worden niet altijd aan het hele team gecommuniceerd.

De school neemt niet deel aan de eindproeven van de koepel maar heeft zich wel al ingeschreven in peilingsproeven voor de oudste leerlingen en op een externe proef voor technologie. De resultaten van deze laatste proeven zijn niet eenduidig en wijzen op geruststellende cijfers voor sommige domeinen en de nood aan bijsturingen voor een ander domein. De school neemt deze signalen ernstig en heeft de optimalisering van de aanpak voor het domein technologie nu al opgenomen in het prioriteitenplan van volgend schooljaar.

Net zoals voor wiskunde is het actief leren ook voor wereldoriëntatie in de didactische aanpak een constante in de hele afdeling. De leerlingen krijgen veel kansen om te groeien in het zelfstandig maar ook in groep raadplegen van diverse bronnenmaterialen en de bekomen gegevens te verwerken. Uit observaties blijkt dat de kinderen geboeid zijn door de veelal uitdagende opdrachten en dat ze met diverse leerinhouden in contact komen. Leren leren en sociale vaardigheden krijgen occasioneel kansen. Vooral de bovenbouw heeft aandacht voor bronnengebruik en voor het leren studeren. Afhankelijk van de betrokken leraar wordt de samenhang met andere leergebieden benadrukt. In sommige leerjaren worden meerdaagse extramurosactiviteiten georganiseerd die specifiek gericht zijn op het bestuderen van een levensgemeenschap of een regio. Afhankelijk van de klas worden ouders of experts ingezet voor de exploratie van het milieu.

Curriculum
Onderwijsorganisatie
Onderwijstijd

Er is een grote diversiteit in het aantal lestijden die aangewend worden voor wereldoriëntatie. Doorgaans ligt dit onder de verwachtingen van het leerplan. Tijdens de lestijden die voorzien zijn voor zelfstandig werk en computergebruik komen sporadisch inhouden van wereldoriëntatie voor. Daardoor is er weinig zicht op de werkelijk aangewende tijd voor dit leergebied.

Materieel beheer
Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen
Leermiddelen

De school beschikt doorgaans over voldoende onderwijsleermiddelen om wereldoriënterend onderwijs aan te bieden. De referentiekaders voor ruimte zijn in beperkte mate gradueel op elkaar afgestemd. Sommige ontbreken of zijn te klein voor klassikaal gebruik. De referentiekaders van 'tijd' komen niet altijd in de passende leerlingengroep voor. Ze hangen niet steeds op een handige plaats om er dynamisch gebruik van te maken. Voor het domein techniek zijn er eerder weinig leermiddelen om de specifieke leerplandoelen te realiseren. Tijdens observatiemomenten werden de ict-mogelijkheden in de klas op diverse wijze gebruikt. Er is wel een pc-lokaal dat in beurtrol gebruikt wordt. In de klaslokalen

is er recent een digitaal schoolbord ter beschikking waardoor de mogelijkheden tot visualisering uitbreiden.

Evaluatie	De wijze waarop leraren wereldoriëntatie evalueren is divers. In sommige klassen is er een evaluatie na een thema. In andere worden slechts een beperkt aantal thema's of leerstofgehelen geëvalueerd. Doorgaans wordt er geen verband gelegd met de beoogde leerplandoelen. Nazicht van de toetsen toont aan dat deze zich veelal richten op feitenkennis en dat attitudes of vaardigheden minder aan bod komen. De evaluatie vertaalt zich in een algemeen rapportcijfer waarin er geen onderscheid gemaakt wordt in de domeinen. Hierdoor is er weinig zicht op specifieke vaardigheden of talenten van kinderen.
Evaluatiepraktijk Evenwichtig / representatief Kindvolgsysteem Gericht op bijsturing Leerlingvolgsysteem	
Begeleiding	De beschikbare gegevens in het leerlingdossier richten zich veelal op de ontwikkeling van kinderen voor wiskunde, Nederlands en Frans en in mindere mate op wereldoriëntatie. Individualiserend onderwijs is nog weinig vanzelfsprekend voor dit leergebied. Doorgaans worden leerinhouden klassikaal aangeboden en wordt er weinig rekening gehouden met individuele verworvenheden.
Leerbegeleiding Beeldvorming Zorg	

3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	ja, neen
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (decreet bao - art. 62,6°)	ja
Neemt de school de reglementering inzake vakantieperioden en de aanwending van de onderwijstijd, zoals bedoeld in artikel 50 in acht? (decreet bao - art. 62,8°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen? (decreet bao - art. 62,10°)	ja
Wordt de officiële school begeleid door de begeleidingsdienst van het GO!, OVSG of POV? (decreet bao - art. 62,§2,4°)	ja

3.2 Respekteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	ja, neen
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 37)	neen
• geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap en de rechtspersonen die ervan afhangen	neen
• de bijdrageregeling	ja
• de engagementsverklaring tussen de school en de ouders waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen over het oudercontact, voldoende aanwezigheid, vormen van individuele leerlingenbegeleiding en het positieve engagement ten aanzien van de onderwijstaal	ja
• de afspraken in verband met het rookverbod	ja
• het orde- en tuchtreglement van de leerlingen met inbegrip van de beroepsmogelijkheden	ja
• de procedures volgens welke getuigschriften worden toegekend	ja
• de procedure volgens welke beroep kan worden ingediend tegen een beslissing van de klassenraad met betrekking tot het getuigschrift	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• de afspraken in verband met onderwijs aan huis	ja
• richtlijnen inzake afwezigheden en te laat komen	ja
• afspraken in verband met huiswerk, agenda's en rapporten	ja
• de wijze waarop de leerlingenraad in voorkomend geval wordt samengesteld	neen

Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (decreet bao - art. 37)	ja
Is er een schoolwerkplan waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 47)	ja
• de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat het schoolbestuur voor de school vastlegt	ja
• de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen	ja
• de wijze waarop de school het leerproces van de leerlingen beoordeelt en daarover rapporteert	neen
• de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs	ja
• de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen	ja
Bezorgt de school de verplichte informatie aan de ouders correct bij de eerste inschrijving? (decreet bao - art. 28)	ja
Zorgt de school voor een correcte invulling van het zorgbeleid? (decreet bao - art. 153 septies, enkel van toepassing binnen een scholengemeenschap)	ja
Indien de school onthaalonderwijs voor anderstalige leerlingen organiseert, is er dan een individueel werkplan voor de leerling? (BVR personeelsformatie)	ja
Indien de school onthaalonderwijs voor anderstalige leerlingen organiseert, voorziet ze dan voor de leerkrachten nascholing taalvaardigheid en sociale integratie? (BVR personeelsformatie)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van een getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Bewaart de school de bepaalde lijsten, notulen en dossiers met betrekking tot het getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Verloopt het afleveren van attesten aan leerlingen die geen getuigschriften krijgen, correct? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respecteert de school het recht op 28 lestijden per week? (decreet bao - art. 48)	ja
Heeft de school overlegd of onderhandeld in het lokaal comité over een 29ste lestijd? (decreet bao - art. 48)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Curriculum

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor doelgerichtheid, ondersteuning, doeltreffendheid, ontwikkeling.

4.1.1 Onderwijsaanbod

Motivering

De school heeft volgens haar missie aandacht voor de totale persoonlijkheidsontwikkeling van de kinderen. Hiertoe organiseert ze buiten en naast de tijd die voorzien is in de lessenroosters voor de leergebieden veel en diverse activiteiten die een brede ontwikkeling bevorderen. Een aantal activiteiten en initiatieven vergroten het onderwijsaanbod.

Tijdens de speeltijden en de middagpauze krijgen de leerlingen van de vierde en de zesde klas de mogelijkheid om verantwoordelijkheid te dragen voor extra speelkansen voor de andere leerlingen. Het gaat enerzijds om het ontlenen van spelmateriaal tijdens de gewone speeltijden en anderzijds om een grootschalige organisatie van extra speelkansen tijdens de middagpauze. Deze laatste activiteit is een verworvenheid in de school en werd bekroond door de Koningin Paolastichting. De oudste leerlingen worden gestimuleerd om initiatieven te nemen om jongere kinderen te begeleiden in diverse recreatievormen. Ze leren plannen, samenwerken en leiding geven. Sociale vaardigheden worden hierdoor op een natuurlijke wijze getraind. De kinderen krijgen ondersteuning en feedback van teamleden en de directie.

De school organiseert regelmatig een aantal activiteiten die de groepsvorming bevorderen. Hierdoor ontstaat een gevoel van samenhang in de school. Het gaat om diverse vieringen in de loop van het schooljaar. Het jubileumjaar werd afgesloten met een musical waarbij vele leerlingen podiumervaring konden opdoen. Er zijn ook een aantal solidariteitsacties waarbij kinderen kennismaken met andere culturen en de wijze waarop dorpsgenoten hierbij ter plaatse de bevolking ondersteunen. De mondiale vorming en de interculturaliteit worden ook bevorderd door de recente instroom van kinderen uit een naburig asielcentrum. De leraren bevorderen een positieve kijk op diversiteit doordat deze nieuwkomers zo vlot mogelijk geïntegreerd worden en kunnen participeren aan de klas- en schoolactiviteiten.

Er is in de school aandacht voor de verbondenheid met de ouders en de lokale gemeenschap. Die uit zich in de studie van het lokale erfgoed zoals de landloperskolonie maar ook onder meer in de integratie in de schoolwerking van een opvangcentrum voor mindervaliden die ingeschakeld worden in de middagopvang. Zij krijgen op een gepaste wijze waardering van de teamleden en kinderen. De school werkt ook samen met de lokale politie voor verkeersacties en specifiek in het kader van drugspreventie. Ouders worden talrijk ingeschakeld in diverse activiteiten. Het oudercomité krijgt niet alleen een ondersteunende rol maar wordt als een volwaardige partner beschouwt in de schoolwerking en de visievorming.

Naast de reguliere lestijden voor muzische vorming organiseert de school geregeld ook muzische namiddagen. De aandacht voor cultuur en leesbevordering is ook merkbaar via onder andere de zwerfboekenactie. Hierdoor wordt het leesplezier gestimuleerd.

4.2 Begeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor doelgerichtheid, ondersteuning, doeltreffendheid, ontwikkeling.

4.2.1 Leerbegeleiding

Motivering

Geïnspireerd door haar visie profileert de school zich sterk leerlinggericht en is de evolutie in haar zorgbeleid duidelijk merkbaar. Deze resulteert in een zorgcontinuüm dat een duidelijk referentiekader vormt en richtinggevend is. Onder impuls van het intern leiderschap en het zorgteam groeiden duidelijke beleidsstructuren en een concrete aanpak om een functionele werking uit te bouwen en meer handelingsgericht te werken. De verschillende formele overlegmomenten creëren een draagvlak om strategische keuzes te maken. Het team nam de tijd om de schoolvisie kritisch te bekijken en de zorgvisie te hertekenen. De praktijk evolueerde naar een verhoogd engagement van de klasleerkracht als verantwoordelijke voor de eerstelijnszorg. Om de gelijkgerichtheid te verhogen, kunnen afspraken over foutenanalyses en differentiatie- en remediërvormen nog verfijnd worden.

De voorbije jaren resulteerde de werking omtrent 'gelijke onderwijskansen' in een gezamenlijk gedragen leerbegeleiding. De school evolueert in het nemen van structurele maatregelen in het kader van de leerbegeleiding en streeft in de eerste plaats naar een algemene zorg, met aandacht voor de totale persoon en het welbevinden. De klasinterne ondersteuning verloopt nu meer gestructureerd en intentioneel en legt de nadruk zowel op geïntegreerd remediëren als op preventief werken. De wijze waarop de zorgleerkrachten worden ingezet biedt een duidelijke ondersteunende meerwaarde voor de leerlingen, de klasleerkrachten en de algemene schoolwerking. Het zorgteam is zich ervan bewust dat een orthodidactische aanpak voor specifieke leermoeilijkheden van bepaalde leerlingen nog aan waarde kan winnen.

De opvang voor anderstalige nieuwkomers, die dit schooljaar voor het eerst structureel georganiseerd wordt, verloopt kwaliteitsvol en levert een meerwaarde op schoolniveau. De mate waarin teamleden gebruik maken van de expertise vanuit de gon-begeleiding is eerder leerkrachtafhankelijk.

Een duidelijke taakverdeling binnen het zorgteam, waarbij de zorgcoördinatoren hoofdzakelijk op school- en leerkrachtniveau functioneren, geeft het team transparantie rond de gedeelde verantwoordelijkheden. Duidelijke visieteksten, structurele overlegvormen en heldere afspraken bieden het schoolteam heel wat kansen om de leerbegeleiding zowel in de breedte als in de diepte uit te werken. Preventie, differentiatie en remediëring krijgen in toenemende mate een plaats in het onderwijsleerproces. Het zorgoverleg en het multidisciplinair overleg zijn kwalitatief gegroeid. De beschikbare mensen en middelen worden ingezet voor de zorg op klasniveau, gerichte ondersteuning en de coördinatie van de leerbegeleiding. Het team focust in de zorgwerking in eerste instantie op de leergebieden Nederlands en wiskunde, maar hecht ook belang aan de socio-emotionele ontwikkeling van de leerlingen. De zorg verloopt vooral vraaggestuurd vanuit de leerkrachten naar aanleiding van ervaren problemen en vanuit een planning met doelen en stappen.

In de kleuterafdeling draagt de beeldvorming aan de hand van observaties, periodieke screenings, toetsen en genormeerde tests bij tot de opvolging van de kleuters. Hierbij kunnen de gelijkgerichtheid en de systematiek nog aan waarde winnen. De leerkrachten van de lagere afdeling volgen de ontwikkelingsevoluitie van de leerlingen op vooral voor spelling, lezen en wiskunde. Ze leveren inspanningen om leerlingen daadwerkelijk te ondersteunen en investeren in wisselende mate in foutenrubriceringen om het didactisch handelen te laten aansluiten bij de beginsituatiebepaling. De schoolloopbaan van de leerlingen in het vervolgonderwijs wordt verder opgevolgd. De verkregen resultaten van oud-leerlingen sterken de school in de overtuiging dat de oriëntering van de leerlingen adequaat verloopt en dat de aanzienlijke tijdsinvestering hierbij vruchten afwerpt.

Observatie- en evaluatiegegevens worden in beide onderwijsniveaus functioneel aangewend met het oog op een gedifferentieerd aanbod, waarbij de school ook rekening houdt met de leerlingen bij wie het

leerproces sneller dan normaal verloopt. In de kleuterafdeling worden uiteenlopende opdrachten en gerichte materialen aangereikt die een sterke differentiatie, remediëring en zelfsturing waarborgen. In de lagere afdeling gebruiken de leerkrachten verschillende instructie- en werkvormen en benutten ze de differentiatiemogelijkheden in de onderwijsleerpakketten voor onder meer wiskunde. De school denkt na over initiatieven om dit in de toekomst ook binnen het huiswerk te doen.

Het multidisciplinair overleg verloopt kwalitatief en geeft leerkrachten kansen om kinderen met zorgvragen of problemen frequent ter sprake te brengen. Via nieuwe zorginterventies en het aanreiken van materialen en concrete tips ondersteunt het zorgteam de klasleerkrachten bij het uitvoeren van hun zorgopdrachten. De beeldvorming en handelingsplanning brengen de effecten van de zorg in kaart. Hierdoor kan de evolutie van het kind periodiek worden opgevolgd. De uitwerking van de zorg, zowel voor probleemverheldering als voor suggesties naar aanpak, gebeurt in regelmatig overleg met de medewerker van het Centrum voor Leerlingenbegeleiding. De zorgbreedtegevoeligheid van het team komt eveneens tot uiting in de communicatie met ouders. Die samenwerking en de onderlinge afstemming met andere externe partners bieden impulsen voor de geïntegreerde eerstelijnszorg.

De school toont voldoende responsief vermogen om zich te richten op de eigen kwaliteit. Het intern leiderschap slaagt er binnen de leerbegeleiding in een evenwicht te vinden tussen de specifieke noden van de leerlingen, de verwachtingen van de ouders en de draagkracht van het team en van de individuele leerkrachten.

De effecten van het zorgbeleid die op schoolniveau ter sprake worden gebracht, resulteren in een verhoogde aandacht voor de ontwikkeling van een eigen kwaliteitszorgssysteem. Dit leidt tot doelgerichte en meer diepgaande reflectie op de drie niveaus om de leerbegeleiding kwalitatief te evalueren en te verbeteren. De gevoeligheid van het zorgteam voor de analyse van de beschikbare informatie biedt perspectieven om de effectiviteit van de leerbegeleiding verder te ontwikkelen. Er liggen evenwel nog groeikansen om de besluiten uit deze analyses met het ganse schoolteam door te nemen om er de gezamenlijke verbeterpunten uit te weerhouden.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

De context waarin het gedeeld leiderschap vormt krijgt, wordt enerzijds bepaald door het feit dat op dezelfde campus twee scholen gevestigd zijn met elk een eigen directeur en anderzijds de intentie van het schoolbestuur en het team om als één geheel te functioneren. Tevens is er de bekommernis om de gedragenheid van het leiderschap te bevorderen.

De directeurs van beide scholen maken onderling afspraken over de werkverdeling waarbij ze niet uitgaan van de structuren van elke school apart maar van coherente en duidelijk afgebakende opdrachtenpakketten. Zo volgen ze leerlingengroepen volgens leeftijd op. Ze stimuleren en ondersteunen de teamleden. Anderzijds is er een grote betrokkenheid van de teamleden bij de schoolwerking via de werkgroepen. De school heeft een prioriteitenplan dat grondig wordt voorbereid in kernteams. Die zijn georganiseerd per afdeling. De leraren krijgen de kans om in beurtrol hierin verantwoordelijkheid te dragen. De prioriteiten worden via een stappenplan geleidelijk ingevoerd.

Vooraf de tijdelijke teamleden worden systematisch opgevolgd door middel van klasbezoeken met een aansluitende bespreking. Er zijn functioneringsgesprekken met alle teamleden waarbij werkpunten worden afgesproken. De school beschikt over duidelijke functiebeschrijvingen voor alle ambten. De directeurs kijken de planningsdocumenten van de leraren na en geven hierbij feedback.

De school kent diverse vormen van formeel en informeel overleg en heeft functionele verslagen van vergaderingen. De zorgteams spelen een grote rol in het intern leiderschap in de school. Zo neemt de zorgcoördinator in de kleuterafdeling het voortouw in diverse aspecten van de afdelingswerking.

Er is een duidelijke wisselwerking tussen de verschillende participanten in de school. Enerzijds neemt het schoolbestuur duidelijke initiatieven om de klijntijnen uit te tekenen en de missie te bewaken. Anderzijds is er een inbreng van teamleden in de visieontwikkeling. Recent zijn er initiatieven genomen om aspecten van de schoolvisie te bevragen tijdens een personeelsvergadering. Eerder konden de leraren in een schriftelijke bevraging de sterke maar ook de knelpunten in de schoolwerking aangeven. Hieruit blijken duidelijke tendensen. Vooral in de zorgwerking is er opvallend veel aandacht voor de uitbouw van visieteksten en de bewaking van de transparantie van de werking en de groei naar gelijkgerichtheid.

Het intern leiderschap spant zich in om de besluitvorming zo efficiënt en effectief als mogelijk te laten verlopen. Dit bleek in het verleden niet steeds eenvoudig. Hierbij spelen een aantal factoren een rol zoals individuele gevoeligheden maar ook de grootte van het schoolteam. Om hieraan tegemoet te komen zijn de kernteams opgericht die al vele jaren functioneren. De leden van de kernteams vertegenwoordigen hun collega's en hebben een beleidsvoorbereidende taak. Beslissingen worden genomen in werkgroepen die een duidelijk mandaat krijgen maar veelal ook tijdens personeelsvergaderingen. Omdat het niet altijd mogelijk is om eenparigheid te bereiken worden beslissingen genomen na het zoeken van een grote consensus. De teamleden worden geacht zich aan te sluiten bij deze beslissingen.

Vooraf in de zorgwerking is veel aandacht voor kwaliteitszorg. De teamleden ervaren dit bij de zelfevaluatie ook als een uitgesproken sterk punt in de school.

Er is een aanzet gegeven voor een schoolspecifiek outputbeleid waarbij het welbevinden van leerlingen en ouders in kaart wordt gebracht. Er is nog geen traditie om de beschikbare resultaten van klastoetsen, testen van het leerlingvolgsysteem en gegevens van eindtoetsen van de oudste leerlingen te vergelijken om hieruit na analyse besluiten te trekken om de aanpak van leergebieden indien nodig bij te sturen. De school koos ervoor om op basis van de toetsresultaten voor techniek een verbeteringstraject op te stellen. Het uitschrijven van een visie op talenbeleid vormt voor de school geen prioriteit. Ze geeft aan dat op dit ogenblik de taalproblematiek van de huidige leerlingenpopulatie niet van die aard is dat het voeren van een doelbewust talenbeleid een noodzaak is.

De school wendt haar SES-lestijden vrij efficiënt aan. De brede en systematische wijze waarop ze haar context en input onderzoekt, leidt tot een vrij betrouwbaar beeld van de noden en behoeften van haar populatie. De gekozen doelstellingen sluiten goed aan bij de resultaten van het context- en

inputonderzoek. Ze zijn echter weinig meetbaar geformuleerd. Dat maakt het moeilijk om een goede evaluatie uit te werken.

De school heeft zich nog geen beeld gevormd van de langetermijnevolutie van de leerachterstand en het succes in het vervolgonderwijs van haar leerlingen en van de haar bekende SES-leerlingen in het bijzonder. Dat beeld zou de school kunnen aanmoedigen om verder te gaan op de ingeslagen weg, of om te overwegen om haar beleid van de SES-lestijden bij te sturen.

Alhoewel de leerplanimplementatie voor wereldoriëntatie in de lagere afdeling momenteel niet voldoet, krijgt de school toch een gunstig advies. Het team is voldoende kritisch ten opzichte van de eigen onderwijspraktijk en wil de minder gunstige resultaten op een externe toets gebruiken om dit leergebied te optimaliseren. Daarbij is het aanbod, leerkrachtafhankelijk, rijk en worden de kinderen via actief leren begeleid om zelfstandig kennis op te doen.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen voor wereldoriëntatie en wiskundige initiatie in voldoende mate na.
- In de lagere afdeling worden de eindtermen voor wiskunde door de meeste leerlingen behaald.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De sterke begeleiding van de studiekeuze.
- De begeleiding in de groei naar zelfstandig leren in beide afdelingen.
- De kwaliteitszorg binnen de leerbegeleiding.

Wat betreft het algemeen beleid

- De aandacht voor een gedeeld en gedragen leiderschap.
- De wijze waarop prioriteiten tot stand komen en vervolgens uitgewerkt worden.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De afstemming op de leerplannen in de kleuterafdeling.
- De onderlinge afstemming van didactische materialen en het gebruik ervan in de beide afdelingen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De optimalisering van de afspraken over de graduele opbouw van het onderwijsaanbod in de kleuterafdeling.
- De verhoging van de samenhang in het onderwijsaanbod in de lagere afdeling op basis van duidelijke afspraken en verwachtingen.

Wat betreft het algemeen beleid

- De uitwerking van een outputbeleid dat gebaseerd is op de analyse van leerlingresultaten.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- In de lagere afdeling het onderwijsaanbod en de evaluatie afstemmen op alle domeinen van het leerplan wereldoriëntatie met het oog op een volledig, evenwichtig en samenhangend aanbod.

7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG

7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen':

GUNSTIG

voor **kleuteronderwijs** en **lager onderwijs**.

7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de overige erkenningsvoorwaarden:

GUNSTIG

Namens het inspectieteam	Voor kennisname
Willy De Herdt de inspecteur-verslaggever	Naam: het bestuur of zijn gemandateerde
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling	